

Pärnu linna ja maakonna raamatukogude aastaaruanne 2010

Elanike arv 89696 sellest linnas 43611

Üldkasutatavaid raamatukogusid: keskraamatukogu 3 haruraamatukoguga ja 43 maaraamatukogu

1. Põhilised tegevussuunad

1.1 Arendustegevus.

1.1.1. Üldistav hinnang raamatukogu arendustegevusele aastal 2010

- * 2010.a. oli tõine ja eelarve vähenemise tõttu väga pingeline. Vähenes raha komplekteerimiseks aga raamatukogud said vajaliku
- * Tähistati Lugesisaastat, kohtuti kirjanikega organiseeriti raamatulaatasid. Keskraamatukogu osales raamatulaadaga rahvusvahelistel hansapäevadel, tänavafestivalil Augustiunetus.
- * Ürituste organiseerimiseks kirjutati mitmeid projekte, mis enamuses ka rahastati.
- * Koostöös ERÜ lasteteeninduse toimekonnaga korraldati üle-eestilist 7. lasteraamatukoguhoidjate päeva.
- * Reorganiseeriti Ülejõe haruraamatukogu. Kogu vähenes 33000-lt 5000-le teavikule.
- * Ürituste ja näituste korraldamisel tehti koostööd Poola Suursaatkonnaga, MTÜ-de ja teiste omavalitsusasutustega.
- * Pärnu Keskraamatukogu algatusel loodi ERÜ juurde koduloobibliograafia töörühm ja tööd hakkas juhtima bibliograaf Heda Piiriste
- * Koostati uus keskraamatukogu põhimäärus ja kasutamise eeskiri, mis kinnitatakse volikogus veebruaris 2011.
- * Taas hakkas koos käima keskraamatukogu nõukogu.
- * Vändra raamatukogu kolis vastvalminud uude majja veebruaris. Uues majas on raamatukogu koordineerida avaliku internetipunkti töö ja kaminasaali kasutamine. Majas käivad koos harrastuskunstnikud ja on olemas muuseumituba. Kuni 1. oktoobrini töötati 4 inimesega ja edasi kolmekesi.
- * Raamatukogu blogi tegemist õpetasid kolleegidele Võiste ja Sauga raamatukoguhoidjad. Blogistama hakkasid Allikukivi, Uulu ja Võiste raamatukogud, jätkuvalt aga Are, Audru, Sauga ja Urge
- * Raamatukogud on jõudnud facebook'i – keskraamatukogu, Libatse, Are, Sindi
- * Allikukivi raamatukogu sai projekti „AIP ja WiFi alade arendamine Eesti omavalitsustes” tulemusel 2 uut arvutit ja WiFi leviala.
- * Are -sai tööarvuti ja kontorikombaini.
- * Häädemeeste raamatukogu liitus Urrami kasutajaskonnaga, Massiaru ja Kabli täitsid püstitatud eesmärgi – alustasid e-kataloogi koostamist ja laenutamist.
- * Suigu raamatukogus võeti kasutusele triipkoodid ja käsiskanner ning alustati uute raamatutet vöotkoodistamist..
- * Tori raamatukogus oli aasta märksõnaks individuaalteenindus. Kui mõnel eelmisel aastal lugeja erilist sekkumist raamatute valimisprotsessi ei soovinud, siis seoses lugemisaastaga tegime üleskutse, et kõik, kellel tekib mistahes muljeid ja mõtteid

seoses lugemisega, võivad seda jagada kas kirjalikult valla lehes või siis raamatukoguhoidjaga raamatukogus. Üllatavalt palju leidis selline üleskutse vastukaja- raamatukogutöötajatega jagasid oma muljeid paljud.

* Treimani sai 2 uut arvutit AIP-i

* Vihtra raamatukogu hakkas osutama postiteenuseid Eesti Posti ja Vändra vallavalitsuse vahel sõlmitud frantsiisilepingu alusel.

* Juturingi ehk kärjate tekitamine Võiste raamatukogu juurde. Iga kuu kolmandal kolmapäeval toimub juturing, millest võivad võtta osa kõik huvilised. Kokku toimus kümme kärjat ja kujunes välja umbes kümneliikmeline seltskond koduloohuvilistest inimestest.

* Mugav töökeskkond ja avardunud võimalused on muutnud raamatukogu kaasaegseks kultuuri- ja kommunikatsioonikeskuseks, kus kogude kaudu, tehnoloogia ja spetsialistide kaasabil rahuldatakse pärnumaalaste ja külaliste informatsiooni- ja lugemisvajadusi.

1.1.2 Planeeritav arendustegevus aastaks 2011 (põhilised arengusuunad – infotehnoloogiline keskkond, teeninduskorraldus, arendusprojektid jmt)

* 2011.a. jätkub ürituste korraldamine ja läbi projektide neile rahastuse leidmine (kultuurkapital, hasartmängumaksu nõukogu, kultuuriministeerim)

*Keskraamatukogu lugejad saavad võimaluse lugemissaalist ööseks raamatuid koju laenata.

*Keskraamatukogu osaleb kampaanias Kiida teenindajat 2011

* Keskraamatukogu lasteosakonnas on lastel võimalus mängida arvutimänge ja teha arvutis tekstitöötlust.

* Keskraamatukogu kodulehel hakkame näitama virtuaalnäitusi ja uuendame lastelehe kujundust ja sisu

* Kilingi-Nõmme raamatukogu liitub Facebookiga, Treimani teeb raamatukogule blogi või kodulehe

* Koostöös Endla teatriga hakkab alates märtsist 1 x kuus koos käima raamatuklubi

* Võlgade sissenõudmiseks pikaajasetelt võlglastelt hakkab keskraamatukogu kasutama inkassofirma teenust.

* Seoses majandusraskustega võib nõrgimaks lüliks kujuneda infotehnoloogiline keskkond. On vähendatud kulutusi infotehnoloogiale, seega ei saa infotehnoloogilist keskkonda parandada (Sindi, Tõstamaa, Suigu Uulu, Jõesuu, Paikuse, Koonga)

* Lindi, Massiaru lõpetavad e-kataloogi koostamise.

* Sindi -kuna raamatukogu eelarvet on aastaks 2011 veelgi vähendatud võrreldes 2010. aastaga, siis plaanis olevad arendusprojektid (näiteks näituste korraldamiseks uute siinide paigaldus) jäävad ootama paremaid aegu. Sindi Linnaraamatukogu direktor osales ka Sindi linna uue arengukava koostamisel. Raamatukogu poole pealt sai arengukavasse sisse kirjutatud ruumide laiendamine ja infotehnoloogilise baasi parendamine.

* Võiste – otsib võimalusi blogi huvitavamaks muutmiseks ja käivitab ettevalmistustööd (kroonika lõpetamine, raamatukogu tutvustava voldiku kavandamine) raamatukogu läheneva (2012. aastal) 90. juubeli tähistamiseks.

* Sauga valla raamatukogudele (Sauga, Urge) koostatakse ühine arengukava

* Kuna vallad on küllaltki piiratud ressursidega, siis nähakse raamatukogu ellujäämisvõimalusena võimalikult mitmekesiste funktsioonide leidmist ja kasutusele võtmist.

Näiteks Sauga Noortekeskuse, huviringide, raamatukogu ja seltside tegutsemine renoveeritud hoone uuendatud ruumides loob head eeldused vallas seni puudunud kultuurikeskuse tekkeks. Laienevad sündmuste, koolituste, seminaride, näituste, asutustevaheliste ühisürituste jne korraldamise võimalused, loodetavasti meelitab atraktiivne hoone raamatukokku uusi huvilisi ning tulevad tagasi ka praeguseks raamatukogu teenustest loobunud külastajad.

Suigus kaasatakse raamatukogu seltsimaja arendamisse nii infopunkti, internetipunkti kui ka kokkusaamiskohana. Koostöös Murru Küla Seltsiga on raamatukogus võimalik kasutada köitmisteenust kammköitemasinaga ja pakkuda koopiategemise võimalust.

2.Juhtimine

2.1.Struktuur, töökorraldus

Ülejõe haruraamatukogu küsimus jõudis lõpuks lahenduseni. Raamatukogu jäi alles, kuid tuli kokku tõmmata poole väiksemale pinnale ja maja hakati jagama Vana-Pärnu Kultuuriseltsiga. See tähendab, et 33- tuhandelisest fondist jäi järele ca viie-tuhandeline kogu, kohapeal lugemise ja interneti kasutamise võimalus. Tööle jäi 1 raamatukoguhoidja ja 0,5 ametikohaga majahoidja. Teine raamatukoguhoidja viidi üle Ranna haruraamatukogusse ja koristaja koht likvideeriti. Töötajale makstakse raamatukogu ruumide koristamise eest lisatasu. Ühe töötajaga raamatukogu on avatud nüüd esmaspäevast reedeni 11.00-18.00.

Palgafondi vähendamise tõttu tuli läbi viia keskraamatukogus ka koondamisi. Koondati 2 pensioni-ealist raamatukoguhoidjat ja 1 koristaja ametikoht. Kõikide töötajate töötasu vähenes 10%.

Linnavalitsuse otsusel lõpetati koostöö riigihanke võitnud puhastusfirmaga Pesumati 31.detsembrist 2009.a. Keskraamatukogule anti juurde 4 koristaja ja 0,5 majahoidja ametikohta. Ametikohad täideti 01.jaanuaril 2010. Aastane töö on näidanud, et oma koristajatega on ruumid puhtamad ja paremini korras.

Keskraamatukogus viidi läbi tööpäeva pildistamine, millest selgus, et kõige enam käis lugejaid kell 14.00-15.00 (691 külastajat) ja kõige vähem tööpäeva viimasel tunnil 18.00-19.00 (230 lugejat).

Maakonnas toimusid kõige suuremad muutused Halinga valla raamatukogudes. Novembrist on raamatukogud avatud 40h nädalas, seega mingit sisetöö ja asjaajamise aega enam ei ole. Väikese piirkonna ja lugejate arvuga Anelema raamatukogu on 1.novembrist avatud 2 päeva nädalas ja raamatukoguhoidja käib teistel päevadel tööl Pärnu-Jaagupis.

Libatses toimus juhatajate vahetus. Igaviku teele lahkus kauaaegne raamatukogu juhataja Astrid Pöder ja juhataja kohusetäitjaks sai Aili Luik.

Seoses tema õppima asumisega Viljandi Kultuuriakadeemiasse, on raamatukogu kuus mõned päevad suletud.

Sindi raamatukogus jäi 1. maist täiskohaga koristaja ametikoha asemele 0,5 koristaja ametikohta.

Suigu raamatukogul on alates 23. august uue juhataja Viiu Tamla. Kauaaegne juhataja Silvia Alamaa siirdus pensionile. Lisatööna täidab juhataja ka koristaja kohuseid. 1. oktoobrist muutusid ka lahtiolekuajad, raamatukogu on rohkem avatud.

Kaisma uues külakeskuses hakkavad tööle ka teised asutused nagu Eesti Post, perearst, juuksur, infopunkt, kool ja lasteaed. Raamatukogu külastatavus peaks suurenema ja raamatukogu juhataja peab läbirääkimisi täiskoha saamiseks

2.2 Raamatukogu tegevust reguleerivad dokumendid

Raamatukogud juhinduvad oma töös Rahvaraamatukogu seadusest ja kohaliku omavalitsuse korralduse seadusest.

Keskraamatukogu alustas tööd raamatukogu põhimääruse ja kasutamise eeskirjaga, mis lähevad 2011.a. veebruarikuus volikogusse kinnitamiseks.

Tori valla raamatukogude tegevust reguleerivad dokumendid on koostamise lõppjärgus ning ootavad vallavalitsusele esitamist ning kinnitamist

Audru vallas ootab kinnitamist uus töökorralduse juhend.

2.3 Nõukogu

Pärnu Linnavalitsuse korraldusega 22.nov. 2010 nr. 551 „Pärnu Keskraamatukogu nõukogu moodustamine“ moodustati 5-liikmeline nõukogu eesotsas Pärnu Linnavalitsuse haridus- ja kultuuriosakonna juhataja asetäitja Ela Tomsoniga. Nõukogu sai kokku käesoleva aasta jaanuaris.

Sauga valla 2 raamatukogu plaanivad koostada valla raamatukogudele ühise arengukava ja luua ühise raamatukogude nõukogu. See suund tundub olevat mõistlik - valla piires peavad raamatukogud koostööd tegema, üksteisega arvestama

Sindi Linnaraamatukogu nõukogu esimene koosolek oli tulemuslik - üks nõukogu liige kinkis AIP-ile töökorras monitori.

Ametlikke nõukogusid on väheste raamatukogude juures. Enamasti arutatakse probleeme aktiivsemate raamatukogu kasutajatega.

2.4.Töö koordineerimine ja koostöösuhted

Keskraamatukogul oli hea koostöö kultuuriosakonna ja linnavalitsusega. Samuti teiste linna asutustega, nagu lasteaiad, koolid, teater, Pärnu Linnagalerii, Maarja-Magdaleena Gild. Islandi ja Saksa kultuurinädalal tegime koostööd Villa Artiseaga, osalesime raamatulaatadega rahvusvahelistel hansapäevadel ja tänavafestivalil Augustiunetus.

Jätkus uudiskirjanduse tutvustamine ajalehes Pärnu Postimees (2x kuus)

Koostöös Rahvusraamatukoguga osaleti pilootprojektis Pärnu Postimehe bibliograferimine ISE andmebaasi ja Urania Com-ga testiti kodulooportaali.

Hea koostöö on saksa lugemissaalil Pärnumaa saksa keele õpetajatega, Rahvusraamatukogu Saksa, Austria ja Šveitsi saali töötajatega.

Keskraamatukogu külastasid Cesise raamatukoguhoidjad.

Jätkus koostöö Muusikakogude Ühendusega. Muusikaosakonna juhataja E.Roost valiti taas juhatusse. Koostöös linnavalitsusega organiseeriti esmakordselt PÖFF-i filmide näitamist Pärnus.

Partnerina kutsuti raamatukogu Pärnu linna koolide õppekavade uuendamisse ja kultuuriarengukava 2025 arutelule

Lisaks tavapärasele headele suhetele valla asutustega korraldas Are raamatukogu koostöös Eesti Maaülikooliga Are vallast pärit professor J.Tehveri mälestuse jäädvustamise ja sünniaastapäevale pühendatud konverentsi, kus esinesid Eesti

Maailikooli professorid.

Uulu raamatukogu külastasid kolleegid Kehra ja Ääsmäe raamatukogust.

Erialane koostöö

Maie Sutt esines Arhiivi kasutaja koolitusel teemaga "Arhivaalide otsing ja ettetellimine tööks arhiivis ning kasutamine Pärnu Keskraamatukogu lugemissaalis"

Heda Piiriste rääkis raamatukoguhoidjate seminaril koduloobibliograafiast ja kodulooportaalist.

Piia Salundi esines ERÜ ettepanekul raamatukogupäevade avapäeval ettekandega teemal „E-raamat: valud ja võlud“ ja Pärnu Keskraamatukogu ettepanekul ettekandega samal teemal Pärnu linna ja maakonna raamatukoguhoidjatele ja Viljandimaa raamatukoguhoidjatele.

Paikuse raamatukogus viibis keeleõppe arendamise programmi raames Ahtme raamatukogu töötaja, kes õppis süvendatult eesti keelt

3.Eelarve kasutamine

3.1.Eelarve

Pärnumaa raamatukogude eelarve 2010.a. kokku	27 270 400 krooni
2009.a.	30 187 600 krooni

Võrreldes 2009. aastaga on eelarve 2917200 krooni võrra väiksem

Teavikute soetamiseks kulutati 2010. a. 4 824200 krooni, mis on 29350 krooni vähem kui 2009.

Keskraamatukogu eelarve kokku 11 918000

Sellest saadi riigilt	2 672000 krooni, mis on	22,42 % eelarvest
omavalitsuselt	8068000 krooni, mis on	67,70 % eelarvest.
mujalt	1178000 krooni, mis on	9,88 % eelarvest

Töötasudeks ja sotsiaalmaksuks kulutati eelarvest 5 915000 krooni, mis on 49,63 % . Sellest saadi linnalt 5 397960 ja riigilt 522336 krooni, mis on 4 töötaja töötasu.

Kogude komplekteerimisele kulutati 1 805480 krooni. Sellest saadi riigilt 1 022480 krooni ja linnalt 783000 krooni, mis on ca 13000 krooni vähem kui 2009.aastal. Komplekteerimiskulud moodustasid 15,15 % eelarvest. 2009.aastal moodustasid komplekteerimiskulud 15,78% eelarvest.

Koolitusele kulutati ca 12500 krooni, mis teeb 0,11% eelarvest.

Omatuluks oli planeeritud 80000 krooni. Täitmine oli 160760 krooni, sellest saadi saalide välja üürimisest 31,26 % ja viiviste, koopiaste, printimise, uue lugejapileti eest 68,74%. Teenitud tulu läks linna tuludesse. Loodame, et edaspidi jääb plaanist ülelaekunud tulu raamatukogule.

Maaraamatukogude eelarve kokku 15 352 400 krooni, mis on 3 185200 krooni vähem kui 2009.a.

Sellest saadi riigilt	1 085500	7% (-5 191900)
omavalitsuselt	14 395400	93% (+2 146500)
mujalt	12100	krooni

Riigipoolne eelarve vähenemine on seotud sellega, et 2009.a. toetas riik Vändra raamatukogu ehitust ligi 5 miljoni krooniga.

Tööjõukulud	6 586100	42% (-99 000)
-------------	----------	---------------

Komplekteerimiskulud	3 019200	19,6%
----------------------	----------	-------

sellest riigilt	1 080500	35,5% s.o. 23,40 kr. elaniku kohta
-----------------	----------	------------------------------------

omavalitsuselt 1 933700 64% s.o. 41,25 kr. elaniku kohta
muudest allikatest 5000 krooni.

Komplekteerimisrahad vähenesid 18 800 krooni võrra. (suur vähenemine - 459924 krooni- toimus 2009.aastal).

Raamatute ostmiseks kulutati 2 478 300 kr. ja perioodikale 540 900 krooni

Võrreldes 2009.aastaga said omavalitsuse eelarvest kõige rohkem raha juurde Häädemeeste valla 4 raamatukogu. - 2009.a. 15 kr. ja 2010.a. 32 kr. elaniku kohta.

Saarde valla 3 raamatukogu said keskmiselt 51 kr. ,Tõstamaa valla 3 raamatukogu 89 kr., Halinga valla 4 raamatukogu ja Koonga 2 raamatukogu 56 kr. elaniku kohta.

Vastavalt omavalitsustega sõlmitud kokkuleppele eraldatakse keskraamatukogule raamatukogu kohta 240 krooni majanduskulude katteks ja 300 krooni raamatukoguhoidja kohta koolitustel osalemiseks.

3.1.1.Lisafinatseerimine

Lugemisaasta ürituste läbiviimiseks kirjutasime projekte kultuuriministeriumile, kultuurkapitalile ja hasartmängumaksu nõukogule, mille tulemusena saime ürituste korraldamiseks kokku 40 tuhat krooni, sellest maakonna raamatukogud 12 tuhat krooni

Projekti nimetus	Projekti finatseerija	Summa	Raamatukogu
Luuleridade vahel peidus	Hasartmängumaksu Nõukogu	5000	Keskraamatukogu
Lugemissaasta 2010	Kultuuriministerium	10000	Keskraamatukogu
Üritused Lugemisaastal	Kultuuriministerium	8000	Keskraamatukogu
Koolivaheaja töötuba lastele	Kultuurkapital	1000	Keskraamatukogu
Lasteraamatukoguhoidjate päev	Kultuurkapital	4000	Keskraamatukogu

4. Raamatukogu haldusjuhtimine

4.1Haldustegevus

4.1.1 Raamatukogu ruumid ja asukoht

Ülejõe haruraamatukogu maja sai uue katuse ja keskkogu vahenditest tehti raamatukogu ruumides sanitaarremond. Endisest 179 m² pindalast jäi raamatukogule 69m². 6 maaraamatukogu sai sealt korralikke riuleid.

Keskraamatukogu kõige suuremad mured on aga seotud raamatukogu hoonega: konsoolis ei piisa talvel küttevõimsust, mistõttu ei saa saali kasutada ja kaldpanduse

restrennid ei suuda vett piisavas koguses vastu võtta ja tase tõuseb üle äravoolurenni äärte ning uputab perioodika lugemissaali. On pöördutud linnavalitsuse poole lahenduste leidmiseks.

Paikuse raamatukogul on jätkuvalt karjув vajadus suuremate ruumide järele.

Saulepi raamatukogu ruumides ei tehta enne suurt hoone kapitaalremonti midagi. Lootused on rajatud saadavale rahale LEADER-projektist, millega rekonstrueeritakse maja ja raamatukogu saab oma koha alumisel korrusel.

Suigus renoveeriti hoone fuajee ja välistrepp (rahastus- Murru Küla Seltsi poolt taotletud rahad MAK 3.2 meetmest 90% ja Are vallavalitsuselt 10%).

Treimani raamatukogu ruumid renoveeriti 2006.a., kuid maja väliskarp ja katus on vanad ja soojustamata. Katus jookseb läbi ja rikub II korruse ruume.

Vändra raamatukogu uus maja valmis 2010 aasta algul. Maja asub alevi keskel, igati sobiv raamatukogu kasutajatele. Seoses uue hoonega tuli kõigil töötajatel juurde õppida erinevate seadmete (ventilatsioon, küttesüsteemid, valvesignalisatsioon, videoprojektor) käsitsemist.

Varbla raamatukogu Paadrema teeninduspunkt sai ruumid külakeskusesse. Ruumi on palju rohkem, on eraldi lugemistuba, saab kasutada ka tasuta internetti.

Kaismal on kohe valmimas Kaisma külakeskus, kus saab uued ruumid raamatukogu mis sisustatakse ka uue mööbliga (lastenurk, lugejate laud, eksponeerimisvitriinid).

Tori raamatukogu juhataja seisukohta uute ruumide vajadusest pidas valla kultuurikomisjon põhjendatuks ja otsustas lülitada arengukavasse.

5. Personali juhtimine ja areng

Keskraamatukogu kulutas koolitusteks 24 000 krooni.

Käisime õppekäigudel Tallinna Tehnikaülikooli Raamatukogus ja Limbaži Raamatukogus. Tutvusime uue Vändra raamatukoguga ja Olustvere mõisaga. Osalesime ERÜ kõnekoosolekul „Lugemise apoloogia“ ja aastakoosolekul ja ERÜ mõttetalgutel Haapsalus.

Uue Urrami lugejaportaali ja kodulooportaali testimises osales 2 keskraamatukogu töötajat. Nad käisid vastavatel koolitustel Tallinnas ja Tartus.

Traditsiooniliselt võeti osa raamatukogupäevade avamisest, kus Piia Salundi Sauga raamatukogust esines sõnavõtuga „E-raamat: valud ja võlud“ ja mälumängust. Linna võistkond (Krista Visas, Külli Lorents ja Irina Golenkova) said 5. koha. Maakonna võiskonnas olid Aita Puust Tori, Piia Salundi Sauga ja Ene Heil Kilingi-Nõmme raamatukogust.

Viljandi Kultuuriakadeemia üliõpilane tegi seminaritöö teemal „Vändra raamatukogu lugejate rahulolu uuring“, mis analüüsis põhjalikult raamatukogus toimuvat. Üldhinnang oli positiivne. Oli ka nostalgitsejaid, kes igatsesid vana maja taga.

Võistlusel „Infootsing internetist“ osalesid Piia Salundi (Sauga), Tiina Kuum (Allikukivi, pääses finaali).

Marina Jantsonile, Heda Piiristele (keskraamatukogu) ja Katrin Ilbile (Vihtra) omistati III kutsekvalifikatsioon, Ene Heinastele (keskraamatukogu) ja Piia Salundile (Sauga) IV kutsekvalifikatsioon.

5.1. Ülevaade täienduskoolitusest

Täienduskoolitus 2010

Koolituse nimi

Maaraamatukogude seminar-laager Tartumaal - Allikukivi, Kilingi-Nõmme, Urge, Audru, Pärnu-Jaagupi

Arhiiviõpe igähele - „Kolme päevaga ajalukku“ Allikukivi

Kuidas tegutseda äkkrünnaku olukorras - Are

Meeskonnatöö ja grupiprotsesside juhtimine - Audru

Terve elustiil on sinu valik - Jõesuu

MTÜ-de asutamine - Jõesuu

Lugeja.ee ja Kodulooportaali - Pärnu-Jaagupi, Võiste

Analüütiline bibliografeerimine koduloolistes andmebaasides - Pärnu-Jaagupi, Sauga, Sindi

ERÜ maaraamatukogude sektsiooni teabepäev - Kilingi-Nõmme, Pärnu-Jaagupi, Allikukivi

Lasteraamatukoguhoidja teabepäev – Kilingi-Nõmme, Sindi

Ole kaasas (ID kaardi kasutamisest) – Lavassaare, Pärnjõe

Eluõpetus- 8 sügisest hetke - Lindi

Eesti õigekeelsus ja ametitekstide koostamine – Tartu Ülikool- Sindi

AIP-i töötajate täiendkoolitus – Treimani, Kabli

Saksa keele kursus edasijõudnuile - Treimani

Talveakadeemia - Treimani

Rahvusarhiivi koolitus - Kaisma

Lasteraamatukoguhoidjate suveakadeemia - Kilingi-Nõmme

Keskraamatukogu töötajad osalesid järgmistel koolitustel:

Bibliograafiapäev Tallinna Ülikoolis - 1 töötaja

Koduloolise materjali märksõnastamine Tartus – 1 töötaja

Koduloolisest uurimistööst virtuaalses keskkonnas – 1 töötaja

Infokeskus – kasutajakoolituse ettevalmistamine ja läbiviimine (2päeva) – 1 töötaja

Algupärane lastekirjandus Tartus – 1 töötaja

Head lapsed kasvavad raamatuga Tallinnas – 2 töötajat

Kodulooline töö on eesti rahva mälu säilimise viis Raplas (3 päeva) – 2 töötajat

Komplekteerijate tööühma koolitus Tallinnas - 2 töötajat

Urrami koolitus Tartus – 2 töötajat

MARC koolitus Tallinnas – 2 töötajat

Infoturbe koolitus - 1 töötaja

E-riigi teater - 3 töötajat

A.Sibula erialapäev Tallinnas – 1 töötaja

6 keskraamatukogu töötajat finatseerisid ise oma koolitusi. Euroopa Sotsiaalfondi toel õpiti hispaania, prantsuse, saksa ja inglise keelt. Teadmisi täiendati kodulehe tegemises, tabelitöötuses.

Raamatukogu nimi	Koolituste arv	Koolitustundide arv	Raamatukoguhoidjate arv, kes osalesid täienduskoolitusel
1	2	3	4
Allikukivi	5	30	1
Anelema	4	15	1
Are	4	13	1
Aruvälja	8	2	1
Audru	4	37	1
Häädemeeste	4	18	2
Jõesuu	5	14	1
Jõõpre	3	12	1
Kabli	1	4	1
Kaisma	0	0	0
Kihlepa	0	0	0
Kihnu	0	0	0
K-Nõmme	10	50	1
Koonga	4	15	1
Lavassaare	5	19	1
Libatse	3	10	1
Lindi	4	35	1
Lõpe	3	12	1
Massiaru	1	3	1
Paikuse	3	10	1
Pootsi	4	15	1
Pärnjõe	5	19	1
P-Jaagupi	7	32	2
Sauga	4	16	1
Saulepi	0	0	0
Sindi	5	23	1
Suigu	3	12	1
Surju	3	11	1
Suurejõe	5	18	1
Tali	3	11	1
Tootsi	0	0	0
Tori	3	10	1
Treimani	7	80	1
Tõhela	5	18	1
Tõstamaa	1	3	1
Urge	4	14	1
Uulu	5	18	1
Vahenurme	4	11	1
Varbla	1	3	1
Vihtra	4	15	1

Võidula	2	6	1
Võiste	6	22	1
Vändra	2	7	1
KRK	20	561	58

5.2 Erialahariduse omandamine

TÜ Viljandi Kultuuriakadeemias alustasid õpinguid Talvi Saar Kilingi- Nõmme ja Aili Luik Libatse raamatukogust.

5.3 Maakonnaraamatukogu osa koolituse korraldamisel

Maakonnaraamatukogutöötajate seminaril esinesid:

Uuemast eesti kirjandusest - Jürgen Rooste 4h

Raamatukogu kui teeninduskultuuri looja – Heli Tooman, TÜ Pärnu Kolledž 4h

Saksa kirjandusest, saksa noorsookirjandusest, šveitsi ja austria kirjandusest – Ave Mattheus, TÜ 4h

Uuem ingliskeelne noorsookirjandus ja virtuaalmaailm, kirjandusveeb, arvutimängude olevik ja tulevik - Krõõt-Kaljusto-Munck Tartu Linnaraamatukogu 4h

Lugemisaasta ja TÕN „Õppimine seob põlvkondi“ - Sirje Plaks, Andras 4h

5.4 Töötajate tunnustamine

Tiina Kuum -(Allikukivi) -Parim maaraamatukoguhoidja Pärnumaal 2010 ja ja Saarde valla tiitel „Külakultuuri hoidja“

Malle Pajo - Are Vallavalitsuse tänukiri ja kingitus aasta töö eest

Ester Kerge – Halinga valla tänukiri seoses 60. sünnipäevaga

Marika Kukk – Tänukiri Integratsiooni ja Migratsiooni SA-lt „Meie inimesed“ osalemise eest keeleõppe arendamise programmis

Elvi Piiri - Surju valla „Aastate tegija“ tiitel

Leili Tali – Kultuuriministeriumi tänukiri seoses 70. sünnipäevaga

Juta Kasvandik - Kultuuriministeriumi tänukiri seoses 60. sünnipäevaga

Hiie Piirsalu, Koidu Tammepõld, Laine Adamsoo, Marika Ruberg – Kultuuriministeriumi tänukiri seoses Vändra raamatukogu avamisega uues hoones.

Hiie Piirsalu – Kultuuriministeriumi tänukiri seoses 65. sünnipäeva ja pensionile jäämisega

Tiiu Tammer - Audru valla tänukiri meeldiva koostöö eest.

Liivia Koolme - Sauga valla tänukiri

Helje Pulka - premeeriti hea töö eest ja seoses 55. sünnipäevaga.

Heda Piiriste - keskraamatukogu bibliograaf, Aasta Raamatukoguhoidja 2010

Heda tunnustati juba teiskordselt parimaks raamatukoguhoidjaks.

Evi Lepik - Kultuuriministeriumi tänukiri seoses pensionile jäämisega

Keskraamatukogus tunnustati esmakordselt ka head kolleegi, parimat raamatukoguhoidja abilist, parimat töötajat kontorist ja parimat lugejateenindajat. Raamatukogupäevade lõpetamisel anti kõikidele tunnustatutele väike kingitus.

Siiri Haugas esitati Aasta Õppija nominendiks Pärnumaal Täiskasvanud Õppija nädalal.

Piia Salundi – Ettevõtluskonkursil „Ajujaht“ jõudis finalistide hulka e-raamatukogu projekt, milles üks osaline Piia oli ning sai 5. koha.

Piia Salundi Sauga raamatukogu blogi leidis positiivset äramärkimist Sirbis (Kadri Tüüri artikkel „Kirjandusest ja blogidest“)

Kohvilauas kohtusid endised ja praegused kauaaegsed maaraamatukoguhoidjad 16 endist ja 7 veel töötavat inimest. Otsustati kokkusaamised muuta traditsiooniks.

6. Kogud

2010.a. **täienesid** keskraamatukogu kogud **11490 teaviku võrra** mis jagunevad:

11195 raamatut
292 auvist
3 elektroonilist teavikut

Võrreldes 2009. aastaga vähenes teavikute arv 294 võrra, s. o. ~2,5%.

Saabunud kirjandusest moodustas liigikirjandus 49,4%, ilukirjandus 50,6%.

Keeleliselt jagunevad raamatud järgmiselt:

eesti keeles 9537 (~85%)
võõrkeeles 1658 (~15%), sellest
vene keeles 1172 (~71%), s.o. 10,5% juurde tulnud raamatutest

Nimetuste arv täienes

4502 võrra (võrreldes 2009. a. 107 vähem, s. o. 2,4%)

2010. a. **kustutati 39956 teavikut**, neist 272 auvist ja 5 elektroonilist teavikut. Sealhulgas kustutati 28173 teavikut Ülejõe raamatukogust. Kustutatud teavikutest suure osa said keskraamatukogu teised osakonnad, külaraamatukogud ja Pärnu linna haridusasutused. Raamatuid jätkus ka Narva Keskraamatukogule Kogude seis aasta lõpuks oli järgmine

366839 eks, sellest
359966 raamatut
135 elektroonilist teavikut
6738 auvist

Raamatu keskmiseks hinnaks kujunes ~ 137 krooni (2009 ~135 kr).

Kogude täiendamisel oli esikohal eesti autorite ja Eesti kohta ilmuv kirjandus, seejärel muu eesti keeles ilmuv kirjandus, eriti teatmeteosed ja teabekirjandus. Kirjanduse eksemplaarsus oli keskmiselt 2,5. Eksemplaarsuse vähendamise arvel püüdsime hankida võimalikult palju nimetusi, et lugejanõudlust rahuldada. Teavikute hankimine on kujunenud palju töömahukamaks kui varasematel aastatel. Väga suur osa oli järekomplekteerimisel. Loobuda tuli teavikutest, mille hinda pidasime liiga kõrgeks. Paljud kogudest kustutatud raamatud leidsid laatal uued omanikud. Alates 2011.a. on raamatukogul võimalus ka mittevajalikke kustutatud teavikuid müüa. Muusikakirjandusest komplekteeriti kogu eestikeelne muusikakirjandus ja enamus Eestis ilmunud noodikirjadusest.

Maakonna raamatukogude **kogud kasvasid** 2010. aastal **18907 teaviku võrra**, mis on 1885 teavikut (9,9%)rohkem kui 2009.aastal.

Raamatuid 18907 eks.
Auviseid 48

Elektroonilised teavikuid 3
 Juurde tuli raamatukogu kohta keskmiselt 386 nimetust teavikuid.

Keeleliselt	eesti keeles	18431 eks. (97%)
	vene keeles	354 eks. (1,9%)
	võõrkeeles	122 eks.

Ilukirjandus moodustas keskmiselt 67,5% kogudest
 2010.a. **kustutati 15884 teavikut.**

Kilingi-Nõmme raamatukogus toimus inventuur

2010. aastal kasutasid väga paljud raamatukogud uute teavikute soetamiseks järelkomplekteerimist ja kirjastuste ning raamatukaupluste soodusmüüke, et kulutada raamatute raha mõistlikult ja samas ka oma lugejate soove ja vajadusi arvestades.

Et ka kirjastuste poolt pakutavate uute raamatute arv vähenes, suutis enamik raamatukogusid oma eelarvega kenasti toime tulla.

Ostetud teavikute arvu kasv on kindlasti seotud ka Häädemeeste valla eelarve paranemisega, mis võimaldas valla 4 raamatukogul (Häädemeeste, Treimani, Kabli, Massiaru) 2010.aastal osta uusi raamatuid. (kui 2009. osteti 103 teavikut, siis 2010. a. 624 teavikut).

Raamatukogu fondide täiendamisele uute raamatutega aitasid kaasa ka Eesti Päevalehe Kirjastus ja Rahva Raamat. Rahva Raamat kinkis hea koostöö märgina kõigile raamatukogudele 6 nimetust uusi raamatuid.

Eesti Päevalehe kirjastus annetas soovijatele sarja „Eesti lugu“ puuduvaid raamatuid.

7. Kataloogitöö

Massiaru raamatukogu alustas e-kataloogi loomist.

Maakonna raamatukogudest puudub e-kataloog vaid Kihlepa raamatukogul, sest raamatukogu püsijäämine oli lahtine.

Jätkus koostöö Urania Com-iga. Uue otsingumooduliga on harjutud. Tegime mitmeid ettepanekuid programmi parandamiseks, mis ka arvesse võeti. Loodame, et osa ettepanekutest leiab lahenduse uue lugejaportaali käivitamisega 2011.a.

8. Raamatukoguteenused

RVL teenusena telliti lugejatele teistest raamatukogudest raamatuid ja koopiaid 388 korral (neist keskraamatukogu 68 korral) ja täideti 380. Teised raamatukogud tellisid 458 korral, millest 18 korral keskraamatukogust.

Koostati muusikaosakonna infolist „Muusikakogu uudiskiri“, mis vahendab muusikauudiseid ja ürituste aegu 33 muusikahuvilisele.

8.1 Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine

Avaliku teabe vahendamisega tegelesid kõik raamatukogud. Kõikides raamatukogudes on AIP-i punktid ja need on avatud raamatukogu lahtiolekuaegadel. 2010.a. suurenes oluliselt AIP-ide kasutamine. Kokku on linna raamatukogudes

avaliku teabe kättesaamiseks 30, maakonna raamatukogudes 102 arvutit. Maakonnas on probleemiks arvutite vananemine.

Keskraamatukogu kodulehele on pandud lingid seadusandlikele aktidele, linnavalitsuse ja volikogu otsustele, samuti on kodulehel paljude vallalehtede lingid.

Kodulehed on Pärnu-Jaagupi, Anelema, Vahenurme, Libatse, Sindi, Are raamatukogudel.

Raamatukogud saavad kasutada info edastamiseks valla ajalehti.

Maalehe blogis on kajastatud suurem osa Sindi linnaraamatukogu üritustest.

<http://blog.maaleht.ee/parnumaa/>

Arvestust avaliku teabe edastamise kohta pole peetud.

8.2 Raamatukogu kasutamine

Raamatukogu	Lug-d 2009	Lug-d 2010	Muutus (+-)	Külast-d 2009	Külast-d 2010	Muutus (+-)	Laenut-d 2009	Laenut-d 2010	Muutus (+-)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Linna/maakonna rmtk	30879	30084	-795	448226	442743	-5483	857516	829670	-27846
Sh keskk	16643	16430	-213	247504	243106	-4398	499801	494286	-5515
Sh maark-d	14236	13654	-582	200722	199637	-1085	357715	335384	-22331

Elanike arv on vähenenud 244 võrra, linnaelanike arv kasvas 176 võrra ja maaelanike arv vähenes 420 võrra.

2010.a. oli Ülejõe haruraamatukogu pool aastat suletud ja seepärast ka põhinäitajates on tagasimineku. Kui vaadata keskraamatukogu osakondi, siis tegelikult on laenutuste arv kõikides osakondades tõusnud. Ülejõe raamatukogu taasavati lugejatele novembris ja suure osa raamatukogu kasutajatest moodustavad arvutikasutajad ja lehelugejad. Kuna raamatukogus on ainult 5000 raamatut ja 16 ajalehte-ajakirja, siis rahuldab see ainult väikest osa lugejaid.

Laenutust hõlbustasid URRAM-isse sisse viidud muudatused, kuid samas sagedased katkestused programmi töös tekitasid suuri pingeid lugejates ja töötajates.

Väärtkirjandust laenutati oluliselt rohkem tänu näitustele “Tuntud inimene soovitab” ja “Raamatukoguhoidja soovitab”. Ka Terevisioonis tutvustatud raamatud muutusid kohe nõutavaks ja nii mõnigi aastaid seisnud raamat sai järjekorra raamatuks.

Soovitustena toimus hästi ka soovitude tahvel. Väga paljud leidsid sealt endale huvitavat lugemist. Võib öelda, et 2010.a. menuraamatute hulgas on suurenenud ilukirjanduse osakaal.

Ilukirjanduse laenutused moodustasid keskraamatukogu laenutuste üldarvust 57%, perioodikalaenutused 3% ja teatmekirjandus 40%. Laenutuste üldarvust moodustasid eestikeelsed laenutused 87% ja võõrkeelsed 13%, sealhulgas venekeelseid laenutusi oli 11,3%

Väga aktiivselt hakati lugema käsitöölaseid raamatuid, uus tõus oli ka psühholoogiaalaste raamatute, kokaraamatute ja reisikirjade liigis. Vähenes loodusteaduste ja põllumajandusalaste teavikute laenutamine just seepärast, et lugejad ootasid rohkem praktiliste nõuannetega raamatuid. Vähenes ka arvutialaste raamatute laenutamine.

Hüppeliselt tõusis järjekorda pandavate raamatute arv. Kui aasta alguses oli järjekorras 70 raamatut, siis aasta lõpul juba 210 raamatut. Väga populaarsed olid kõik “Minu...” sarja raamatud, elulooraamatud, vampiiriraamatud. Keskraamatukogu

kojulaenutuse osakonnas pandi iga kuu välja erinevate maade viimase 10 aasta jooksul ilmunud kirjandust (näit. jaapani, vene, juudi, prantsuse kirjandust). Selline raamatute esiletõstmine meeldis lugejatele, ja sealt laenutati suhteliselt palju raamatuid.

Muusikaosakonnas lisandus võimalus internetist muusikat kuulata, sest nõudlus internetimuusika järgi on oluliselt suurenenud.

Järjest enam valivad lugejad e-kataloogist teaviku välja ja raamatukokku tullakse konkreetse raamatu järele.

Kõikidest raamatukogu tegemistest antakse teada kohalikule ajalehele ja linna kodulehele.

Maakogude laenutustest moodustavad ilu- ja lastekirjandus 55,9% ja perioodika 22,3%

Soovitusteks lugejatele avaldatakse valla lehtedes laenutuste edetabeleid ja tutvustatakse uudiskirjandust.

Probleemiks on maaelanikonna jätkuv vähenemine ja see on põhjuseks, miks lugejate ja laenutuste arv on vähenenud.

8.3 Lasteteenindus:

Keskraamatukogu lugejatest on 3366 last, kes moodustavad 20,5% (2009.a. 21,7%) lugejatest

Laenutusi 10,1% (2009.a. 11,4%)

Külastusi 14,6% (2009.a. 14,3%)

Maaraamatukogudes 3638 last, kes moodustavad

lugejatest 27% (2009.a. 27,7%)

laenutusi 13,4% (2009.a. 15%)

külastusi 31,9% (2009.a. 33,4%)

Keskraamatukogu lasteosakonnas on oluliselt suurenenud väikelastele ja koolieelikutele võetavate teavikute arv. Rohkem on lugema hakanud ka 5. ja 6. klassi õpilased just tänu kirjastuse „Tänapäev“ väljaantud romaanivõistluse raamatutele. Aasta lõpul said 13 aktiivsemat lugejat Jutukarude aukirja „Tubli lugeja 2010“ koos väikese kingitusega.

Nukitsa konkursist võttis osa 506 last, neist maakonnast 278 last, lõpuüritusele pääses 4 last. Tänu raamatukoguhoidjale olid väga aktiivsed lapsed Uulus, kus täideti 114 sedelit.

Pärnu linnast hindas raamatuid 228 last ja lõppüritusele pääses 4 last.

Eesti Lastekirjanduse Keskus tänas Pärnu Keskraamatukogu ja kõiki teisi raamatukogusid, kes aitasid kaasa Nukitsa X konkursi õnnestumisele.

Suuremat rõhku pandi tööle võlglastega. Näiteks keskraamatukogus küsiti kõikidelt lastelt vanema e-posti aadressi ja tänu sellele vähenes lastest võlglaste arv. Väga paljud võlglasted töid raamatud ära viivisevabadel päevadel (iga kuu esimene laupäev)

Koostöös linna lasteaedade ja koolidega toimus lastele 63 üritust ja 56 raamatukogutundi. Kokku osales üritustel 1834 last.

Ranna raamatukogus toimusid 3 korda kuus lastele ettelugemise hommikud, kus osales kokku 734 last. Lasteosakonnal on mitu traditsioonilist üritust, mida on aastaid korraldatud. Väikelaste jaoks toimus iga kuu teisel laupäeval Karude Jututuba, kus kuulati jutte ja joonistati pilte, jõulude ajal mängis Rein Laose Lasteteater lastele jõulunäidendit, kevadisel koolivaheajal toimus koolivaheaja töötuba Reti Üprausi juhendamisel. Seekordses töötoas meisterdati paberskulptuure.

Lastel käisid külas Eva ja Indrek Koff, Hille Karm, Ketlin Priilinn, Aidi Vallik, Siiri Laidla ja Islandi kirjanikud.

Toimus esseekonkurss „Kolmed tähed“ (Raha-, kirja- ja taevatähed). Kirjutatajateks olid 5. klassi õpilased. Parimatele jagati auhindu.

Luulehommikul „Luuleridade vahel peidus“ õpetasid tudengid lapsi luuletusi kirjutama. Üritusel osales 20 last. Ürituse läbiviimiseks saadi raha Hasartmängumaksu Nõukogult ja teatripiletitega toetas üritust Endla teater. Ürituse korraldamisel oli eeskujuks Briti Lugemisaasta 2008.a projektijuhi Jonathan Douglase soovitusel, kuidas muuta luule lastele loetavamaks.

Maakonna üritustest võib näiteks nimetada Libatse raamatukogu, kus lugemisaasta lõpetuseks kirjutas iga laps oma raamatu. Lause oli ette antud ja igatüks, arendades oma fantaasiat, kirjutas tore loo. Oli ulmekaid, kriminulle ja lihtsalt jutustusi. Kõik osalejad said ka auhinnatud.

Lindi raamatukogu korraldas ekskursiooni Haapsallu Iloni Imedemaale.

Sindi laste lugemisklubi „Lugemistuhin“ aktiivsemad osalejad said hooaja lõpus auhinnaks pileti Endla teatri etendusele.

Lugemisaastal tegi Sindi Linnaraamatukogu algust uue traditsiooniga ja andis välja tiitli „Raamatukogusõbralik õpetaja“ õpetajale, kes toob kõige tihedamini ja rohkem lapsi raamatukokku ja on ise aktiivne raamatukogu kasutaja.

Uulu raamatukogu külastasid Emakeelepäeva hommikul kooliminejad lapsed, kes registreeriti raamatukogu lugejateks ja iga laps sai laenata ühe raamatu.

Are raamatukogus õnnestusid 5.-9.klassi õpilaste lugemiskonverents „Lugemine on nauding“ ja algklassidele „Jah lugemisele“. Raamatukoguhoidja kaasabil koostati Are Põhikoolis õpilaste töödest jutukogumik „Meie lood“.

Uudne oli Are raamatukogus fotolugude konkurss „Lugeda on mõnus“.

8.4 Raamatukogu kultuurikeskusena

Populaarsust kogusid raamatulaadad, näiteks linnas leidsid uue omaniku üle kuue tuhande raamatu. Väga paljud inimesed toovad oma raamatuid ja heliplaate laatadel jagamiseks ja ka suur osa raamatukogule mittevajalikest teavikutest läheb raamatulaadale. Raamatuvahetuslaadad toimusid ka Ares, Lavassaares, Surjus, Sindis. Oktoobris toimunud üritusel Tuntud inimene raamatukogus teenindasid lugejaid Kutsehariduskeskuse direktor Riina Määrsepp, Maarja-Magdaleena Gildi perenaine Herdis Elmend, Ühisgümnaasiumi õppealajuhataja Peep Eenraid, Pärnu Muuseumi projektijuht Elmar Trink, Pärnu Kontserdimaja direktor Marika Pärk, Pärnu Muusikakooli rütmimuusika osakonna juhataja Marge Lumisalu ja Pärnu Filarmoonia direktor Kaija Velmet. Üritust kajastati kohalikus ajalehes ja peale seda soovisid mitmed tuntud inimesed osaleda sellel üritusel 2011.a.

Sindis teenindasid lugejaid linnapea Anu Vassvik ja abilinnapea Marko Šorin.

Keskraamatukogus olid populaarsemad raamatunäitused „Tuntud inimene soovitab“ ja „Raamatukoguhoidja soovitab“. Näitustel välja pandud raamatud muutusid lugejate hulgas kohe populaarseks ja loetavaks.

Koostöös MTÜ Kultuur Aitab Hingata toimus kirjandusüritus „Sume suvelõpp“. Lugejatega kohtusid Epp ja Justin Petrone, lasteosakonnas luges muinasjutte Jaak Känd ja päeva lõpetasid Viljandi Kultuuriakadeemia tantsutudengid tantsulise luulekavaga eesti luuletajate loomingust.

Traditsioonilise kirjaniketuuriga käisid Pärnus ja Väandras Olavi Ruitlane, Kai-Mai Olbri, Tarmo Teder ja Vahur Afanasjev.

Lisaks raamatunäitustele kasutati keskraamatukogu ruume erinevate näituste korraldamisel. Hansapäevade külalised vaatasid rahvusvahelist reisikohvrite näitust. Huvi pakkusid Eesti Panga rändnäitused rahadest ja eesti krooni kavanditest, Kalli Kalde akvarellinäitus „Igatsuste soe mets“ J.Kaplinski luuletuste illustatsioonidest ja fotokonkursi "Suvepealinn 2010" näitus. Kokku toimus keskraamatukogus 32 välisnäitust. Juba teist korda toimus septembris Vello Paluoja portreenäitus „Inimesi Eesti kultuuriloos II“, millele bibliograaf Heda Piiriste lisas sõnalise info.

Tänu olemasolevatele saalidele toimus raamatukogus ka mitmeid teisi kultuuriüritusi, mille korraldajaks ei olnud küll raamatukogu, kuid mis siiski aitasid kaasa Pärnu kultuurielu rikastamisele.

Maakonna raamatukogudes olid külalisteks näiteks Tiit Sepp, Andrus Kivirähk, Heiki Vilep, Milvi Martina Piir, Aadu Must, Rein Ratas, Maire Aunaste, tõlkija Katri Ezzoubi, Contra, Tiit Tarlap, Elle Eha-Are, Erik Tohvri, Alja Chepurnaya, Urvi Grossfeldt, Astrid Hallik.

Allikukivi raamatukogus oli näitus „Savitööstuse ajaloo Alva jõe orus“, ja „Saarde valla elu raamatutes“, kus kasutati materjale nii raamatukogust kui erakogudest. Raamatukoguhoidja koostas voldiku olulistest sündmustest küla ajaloo seoses Väljaküla 450. aastapäevaga.

Sindis - Fotonäitus „Retk fotoaparaadiga“, maalinäitus „Vaateid Sindist ja mujaltki“ ja maalinäitus „Eeskuju õpetab“, mille autoriteks olid sintlased.

Tori raamatukoguhoidja on võtnud südameasjaks Tori murraku uurimise, taastamise, säilitamise. Selleks on ta teinud Power point - esitluse kohalikust murrakust, aidanud korraldada koolis murdepäeva. Mälumängu turniiriks "Tori mälulahing"koostas küsimused.

Vihtra raamatukogu korraldas Väandra valla lugejatele ekskursiooni Väandra uude raamatukogusse ja Järvamaale kilplaste külla Kilplasse

Võiste raamatukogu on leidnud kohalikus kultuurielus oma koha. Möödunud aastal hakkasid toimuma raamatukogus kärejad ehk juturing. Sellest on aasta jooksul välja kujunenud koduloolaste kokkusaamise koht. Aegajalt on kärejatega ühinenud koduloo huvilisi ka väljastpoolt Tahkuranna valda.

Väandra raamatukogu kauaaegne juhataja Hiie Piirsalu oli Väandra vabadussamba taastamise eestvedaja ja raamatu „Väandra vabadussamba lugu“ koostaja.

Paljude raamatukogude juures tegutsevad käsitööringid.

Juubelit tähistasid Allikukivi (90) ja Suigu (100) raamatukogu.

Üleskutse Kingi raamatukogule raamat raames said enim annetusi Häädemeeste Väandra ja Jõesuu (60 nimetust) raamatukogu.

Ülejõe raamatukogule kinkis kauaaegne lugeja Kalju Rükkel raamatu Grant, R.G. Sõdurid : sõdalaste ajalugu piltides.

Lugmisaasta üritused Pärnus ja Pärnumaal lisana.

Raamatukogu nimi	Näitused, väljapanekud	Üritused	Üritustel osalenute arv
KRK			
Allikukivi	22	5	320
Anelema	4	3	10
Are	15	20	533
Aruvälja	27	16	369

Audru	27	7	211
Häädemeeste	18	12	314
Jõesuu	18	7	210
Jõõpre	3	3	42
Kabli	10	4	86
Kaisma	6	6	45
Kihlepa	6	2	12
Kihnu	20	28	306
K-Nõmme	21	7	80
Koonga	9	4	97
Lavassaare	23	4	52
Libatse	15	8	98
Lindi	11	5	146
Lõpe	13	4	45
Massiaru	14	11	191
Paikuse	14	7	75
Pootsi	18	6	64
Pärnjõe	89	2	55
P-Jaagupi	15	16	293
Sauga	0 (asenduspinnal remondi tõttu)	20	379
Saulepi	6	2	46
Sindi	21	15	295
Suigu	6	1	49
Surju	15	14	421
Suurejõe	6	6	26
Tali	9	3	115
Tõhela	12	6	40
Tootsi	7	0	0
Tori	27	9	150
Tõstamaa	11	6	46
Treimani	7	7	87
Urge	11	20	287
Uulu	24	17	170
Vahenurme	7	3	32
Varbla	12	3	41
Võidula	3	1	15
Võiste	26	16	263
Vändra	40	13	600
Keskraamatukogu	188	97	2682

8.5 Raamatukogu koolituskeskusena

Raamatukogu nimi	Kasutajakoolitusi	Osalejate arv
Allikukivi	14	31
Anelema	3	3
Are	8	20
Aruvälja	14	56
Audru	4	4
Häädemeeste	53	325
Jõesuu	22	145

Jõõpre	3	3
Kabli	0	0
Kaisma	0	0
Kihlepa	0	0
Kihnu	4	5
K-Nõmme	16	72
Koonga	1	1
Lavassaare	4	4
Libatse	4	11
Lindi	10	48
Lõpe	10	10
Massiaru	5	5
Paikuse	2	20
Pootsi	2	2
Pärnjõe	140	153
P-Jaagupi	22	86
Sauga	4	4
Saulepi	0	0
Sindi	25	30
Suigu	4	4
Surju	27	77
Suurejõe	0	0
Tali	7	17
Tootsi	0	0
Tori	20	20
Treimani	17	21
Tõhela	5	5
Tõstamaa	6	16
Urge	6	15
Uulu	129	302
Vahenurme	5	5
Varbla	12	18
Vihtra	27	65
Võidula	1	0,5
Võiste	31	65
Vändra	64	203
Keskraamatukogu	623	2316

9. Bibliograafia- ja infotöö

9.1 Andmebaaside loomine

2010. aastal jätkus keskraamatukogus kirjanduse bibliografeerimine tarkvaral ProCite põhinevasse andmebaasi, mille vastavalt koostöölepingule tegi veebis nähtavaks Eesti Rahvusraamatukogu.

Pro Cite' kaks andmebaasi sisaldavad kirjeid järgmiselt :

PKL_2 (artiklid alates 23.03.2009) – 5944 kirjet, neist 6122 linkidega täistekstidele

PKL_1 (artiklid kuni 22.03.2009) – 24797 kirjet, neist 6365 linkidega täistekstidele

Pidevalt toimub andmebaasi vanema osa kirjete korrastamine, märksõnade ja täistekstilinkide lisamine juhul kui need on olemas.

Koduloolist andmebaasi on külastatud 2598 korral (kompleksotsing ilma kirjete vaatamiseta- 1121 korral, lühiootsing 964 korral, loendite sirvimine- 513 korral.

Täiendatud on keskraamatukogu kodulehel olevat infot kodulooliste materjalide kättesaadavuse kohta veebis- lisatud lingid vallalehtedele, Pärnu perioodikale DIGAR-is ja andmebaasis ISE.

2010.a. veebruaris osalesid Heda Piiriste ja Marina Jantson pilootprojektis, mille käigus bibliograferiti veebruarikuu jooksul artikleid „Pärnu Postimehest“ artiklite andmebaasi ISE. Eelnevalt läbiti tarkvara Millenium-alane lühikoolitus.

Milleniumisse bibliograferimine siiski käiku ei läinud, kuna ilmsesid uued suunad URRAMI arenduses- kodulooportaali loomine ja detsembrikuust alates on Heda Piiriste tegelenud kodulooportaali testimisega.

2010. a. aprillist asus Heda Piiriste juhtima ERÜ juurde loodud koduloolise bibliograafia töörühma.

Selle käigus sai koostatud koduloolise bibliograafia tarkvarade võrdlev tabel, kaardistatud üldine seis koduloo bibliograafia alal Eesti raamatukogudes, kohtunud kolleegidega Raplamaa kodulooteemalises suvelaagris.

Pärnu-Jaagupi raamatukogus on koostamisel andmebaas Pärnu-Jaagupi kihelkonnaga seotud isikutest ja Pärnumaa kohta ilmunud koduloolistest raamatutest.

9.2 Infopäringud

Vastati 11032 infopäringule, sellest 3643 keskkogus .

Kokkuvõte

2010. aasta oli pingeline kuid tegus aasta. Peatähelepanu oli Lugemisaasta üritustel, kuigi raamatukogudele on iga aasta Lugemisaasta.

Toimus palju sisukaid kohtumisi ja huvitavaid üritusi. Ürituste organiseerimisele aitas palju kaasa projektidest saadud raha.

Keskraamatukogu on muutunud Pärnu linnas arvestatavaks partneriks linnavalitsusele ja teistele linna asutustele.

Kuigi komplekteerimissummad vähenesid oskasid raamatukogud oma kogusid hästi täiendada ja oluline sai muretsetud. Kasutati ära kirjastuste tehtud sooduskampaaniaid ja järelkomplekteerimise võimalusi.

Kõik Pärnumaa raamatukogud laenuvad elektrooniliselt (v.a. Kihlepa) ja kasutavad Urrami programmi. Eelmise aasta programmikatkestused tekitasid palju pingeid ja probleeme lugejateeninduses. Suured ootused on seotud uue lugejaportaali ja kodulooportaaliiga.

Keskraamatukogu bibliograaf, ERÜ koduloobibliograafia töörühma juht Heda Piiriste testib URRAMI kodulooportaali.

Infotehnoloogia pakub palju võimalusi, kuid riistvara vananeb ja uue muretsemiseks puudub raha.

Mitmed raamatukogud kasutavad ürituste reklaamimiseks interneti sotsiaalvõrgustikku (koduleht, facebook, blogid).

Raamatukoguhoidjad osalesid paljudel koolitustel. Võeti osa maakondlikest koolitustest, teadmisi omandati ka väljaspool Pärnut. Mitmed raamatukoguhoidjad käisid oma initsiatiivil keeltekursustel ja täiendasid end arvutiõppes.

Pärnumaa raamatukoguhoidjate suursündmuseks oli Vändra raamatukogu spetsiaalselt raamatukoguks ehitatud hoonesse kolimine.

Hea meel on ka, et Ülejõe haruraamatukogu probleemid said positiivse lahenduse. Raamatukogu töötab vähenenud koguga väiksemal pinnal aga kasutajad on ta taas leidnud.

Kokkuvõtteks võib öelda, et raamatukogud toimivad kui kultuuriruumi ühisosa ja annavad oma panuse maakonna kultuurielu edendamisse.

Direktor
Saima Andla

16. veebruar 2011

Lugemisaasta üritused Pärnus ja Pärnumaal

I. Kõige paremini õnnestunud, säravaimad lugemisaasta ettevõtmised (sh lastele) teie raamatukogus, süsteemis või ühenduses.

Miks valisite just need üritused? Iseloomustage igat mõne sõnaga.

<p>1. Konverentsid, seminarid, festivalid jm suured, paljude tegijate või ettekannetega üritused:</p>	<p>*Are valla algklasside lugemiskonverents „Jah lugemisele!“ (peaesineja Heiki Vilep, Are laste jutukogumiku „Meie lood“ esitlus ja laste poolt esitatud raamatututvustused „Soovitan sõbrale!“) * Are Põhikooli 5.-9. klassi õpilaste lugemiskonverents „Lugemine on nauding“, kus lapsed tutvustasid oma lemmikraamatuid, esitlesime jutukogumikku „Meie lood“, autorid lugesid oma lugusid, meenutasime 2001. aasta Are laste jutuvõistlust ja lõpetasime konverentsi ettekandega „Eesti kõige jubedamad raamatutegelased“ *Võistujutustamise konkurss „Jutustan nagu Andersen“ Sindi Gümnaasiumi õpilastele. Igast klassist kogu gümnaasiumi ulatuses võistles kolm õpilast, kes kolme minuti jooksul said jutustada-näidelda-rääkida katkendi tuntud muinasjuttuvestja Hans Christian Anderseni loomingust. Juttude vestmised juhatas sisse muinasjuttude autoriks kehastunud Toivo Pulk. Keskraamatukogus: Ülelinnaline kooliõpilaste kirjanduse olümpiaad (57 õpilast) Seminar kaasaegsest saksa kirjandusest lektor Ave Mattheus (60 osalejat) Luulehommik „Luuleridade vahel peidus“, kus lastele õpetati luuletuste kirjutamist (20 last) Jürgen Rooste eesti kirjandusest. (60 osalejat) Piia Salundi esines ERÜ ettepanekul raamatukogupäevade avapäeval ettekandega teemal „E-raamat: valud ja võlud“ja samal teemal Pärnu linna ja maakonna raamatukoguhoidjatele ja Viljandimaa raamatukoguhoidjatele.</p>
<p>2. Parimad näitused, mida lugemisaastaga seoses korraldasite ja avasite:</p>	<p>Nukunäitus „Eesti muinasjuttude tegelased“ Ranna raamatukogu Raamatunäitused „Tuntud inimese lugemis-soovitus“ (40 inimese soovitusel) ja „Raamatukoguhoidja soovitab“ KRK -s Urge: “Ja raamatust sai film...” “Villamuinasjutt“ (vilditud muinasjututegelased) “Annad reisimisele sõrme, võtab ka südame“ -</p>

	<p>Sindis kohalikelt Fotonäitus „Retk fotoaparaadiga“ Maalinäitus – „Vaateid Sindist ja mujaltki“ Maalinäitus „Eeskuju õpetab“.</p> <p>Meie maja töötajate lemmikraamatud“- Are Emakeele nädalal korraldati Kihnu ainelistele raamatute näitus, loeti kihnukeelsest Aabetsat - Kihnu</p> <p>Surjus alustati Lugemisaastat näitusega „Piibllilood“ „Kõige, kõige, kõige“ külastajatele pandi tutvumiseks välja kõige paksemad ja kõige õhemad ning mõõtudelt kõige suuremad ja kõige väiksemad raamatud.</p> <p>Näitus „Lugemisraamat lastele“ – näitus aabitsatest. Kõige enam jäi meelde ilmselt juba auväärse eas „lugemise raamat lastele“, mis sisaldas palju lihtsaid ja õpetlikke lugusid.</p> <p>Näitus „Eestis käibel olnud rahamärke“ Raamatukogu leidis oma tublide lugejate abil kodudest üles rahatähed-mis Eestimaal käibel olnud. Vanim rahatäht pärines aastast 1899 Näitus oli niivõrd menukas, et muutus ka rändnäituseks</p> <p>Näitus „Ehtelaegas“ – raamatukogus leidis koha 48 ehtekarpi</p>
<p>3. Kohtumised kirjanike, kirjastajate jt. inimestega, kes ühel või teisel moel raamatutega seotud on</p>	<p>Andrus Kivirähk (Are ja Libatse), Heiki Vilep- Are</p> <p>Milvi Martina Piiri (Häädemeeste ja Uulu)</p> <p>Aadu Must -Häädemeeste</p> <p>Alevtina Chepurnaya raamatu „Sirelite haldjas esitlus -Uulu</p> <p>Urvi Grossfeldt - Uulu</p> <p>Maire Aunaste - Sindi</p> <p>Contra- Saugas</p> <p>Sindis anti üle aasta 2010 raamatukogusõbralikuma õpetaja tiitel. kohtumine Tiit Tarlapiga (Sindi)</p> <p>Vändras kohtumised Erik Tohvriga, Lii Tõnismanniga (tõlkija), noore kirjaniku Ruth Vasseliga ja kirjanike tuuril osalejatega</p> <p>Elle Eha Are- Vihtras</p>

	Indrek ja Eva Koff, Jürgen Rooste, Aidi Vallik, Ketlin Priilinn, Siiri Laidla, Epp ja Justin Petrone, Hille Karm, kirjanike tuur (Vahur Afanasjev, Tarmo Teder, Olavi Ruitlane, Kai-Mai Olbri) Keskraamatukogus
Enimloetud, parimate, ilusamate jm mõõdupuude järgi raamatute valimised ja auhindamised: Tore oleks teada ka, kes võitis.	Osalemine raamatukonkursil „Nukits 2010“
5. Kui teil ilmus lugemisaastaks bibliograafia- vm raamatukogu väljaandeid, sh elektroonilisi, siis palun nimetage neist tähtsamad:	Raamatu „Vändra vabadussamba lugu“ ilmumine ja esitlemine koos Vändra Sõprade Seltsiga (Koostaja Hiie Piirsalu)
6. Lugemisaasta ettevõtmisi veebikeskkonnas:	Blogistama hakkasid Allikukivi, Uulu ja Võiste raamatukogud, jätkuvalt aga Are, Audru, ja Urge Raamatukogud on jõudnud facebook'i keskraamatukogu, Are ja Sindi, Libatse. Kirjastuste kodulehed olid minu arvates eriti aktiivsed ja uudisterikkad - Urge
9. Palun nimetage edukamad proosa-, luule-, joonistamise-, foto- jne võistlused, mis seoses lugemisaastaga välja kuulutati:	*Fotolugude konkurss „Lugeda on mõnus“ Ares *Joonistusvõistlus „Selle raamatu autor olen mina!“ Sindi lasteaia ja gümnaasiumi algklasside lastele. Näitus esitatud töödest s Sindi raamatukogu fuajees. Parimatele joonistajatele erinevates vanuseastmetes auhinnad. - Sindi Esseekonkurss „Kolmed tähed“ (Raha-, kirja- ja taevatähed). Kirjutatajateks olid 5. klassi õpilased. Parimatele jagati auhindu keskraamatukogu
10. Kindlasti kingiti lugemisaastaks	Selline algatus on kiiduväärt, kuigi raamatu kinkijaid väga palju ei olnud. - Are

<p>palju väärt kirjandust, kasvõi seoses ettevõtmisega „Kingi raamatukogule raamat“.</p> <p>Milliseid mõtteid see tekitas?</p>	<p>Lugemisaasta puhul kinkis raamatukogu kolmele tublimale lapsele-lugejale laste loodusentsüklopeedia. Mõte iseenest hea, aga hetkel on maainimeste elu sedavõrd keeruline, et raamatuid ostetakse tõesti väga vähe ja siis ka neid, mida oma peres korduvalt kasutatakse (teaberaamatud) ära ei raatsita kinkida. - Võiste</p>
<p>9. Paremini õnnestunud raamatulaadad, raamatute vahetused, tasuta jagamised jne:</p> <p>Kas sedalaadi ettevõtmised võiksid muutuda traditsiooniks? Palun selgitage oma seisukohta.</p>	<p>Osalemine raamatulaadaga ülelinnalistel üritusel (Hansapäevad, Augustiunetus) - kokku korraldas Keskraamatukogu 4 raamatulaata</p> <p>Maakonnas toimusid raamatulaadad Surjus, Ares, Sindis, Lavassaares</p>

II. Lugemisaasta kajastamine meedias:

<p>10. Kas meediakajastusi oli piisavalt:</p> <p>10.1 kohalikes lehtedes</p> <p>10.2 üle-Eestilises meedias?</p>	<p>Väga palju oli lugeda netist- kõikvõimalikelt kodulehtedelt, ka Facebookist.</p> <p>Ka ETV-s ja ETV2-s oli häid saateid</p> <p>„Maalehe“ blogi Pärnumaa uudistes on kajastatud kõik Sindi üritused ja ettevõtmised. http://blog.maaleht.ee/parnumaa/-Sindi.</p> <p>Pärnu Postimees kajastas kõiki Pärnu maakonnas toimuvaid suuremaid ürtusi- kohtumisi kirjanikega, raamatulaatasid jne.</p> <p>Üle-Eestilise (kirjutava) meediaga on nii, et kui asi algul käima läheb, siis on huvi tegemiste vastu suur,</p>
--	---

	<p>kuid aasta lõpuks vajub kuidagi ära.</p> <p>Paljudes telesaadetes räägiti küll raamatutest ja lugemisest rohkem just lugemisaasta valgusel</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Millised lugemisaastaga seotud teemad meedias esile tooksite? 	

III. Analüüs ja arvamused:

<ul style="list-style-type: none"> • Milles seisneb teie meelest lugemisaasta positiivne tulem? 	<p>Avalikkus pööras lugemisele ja raamatukogudele rohkem tähelepanu</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Milliste negatiivsete ilmingutega puutusite lugemisaastal kokku (raamatukogude sulgemine, töötajate koondamine jne)? <p>Kuidas teie raamatukogus neile vastu seisti?</p>	<p>Ülejõe raamatukogu sulgemine mais ja taasavamine väiksemas mahus novembris</p> <p>Anelema raamatukogu hakkas töötama osakoormusega. Halinga valla raamatukogud peavad olema avatud 40 tundi nädalas, ei mingit sisetööd enam Kõige rohkem rääkisid kolleegid tomavahel trükiste ostmise rahade ja palkade vähendamisest omavalitsuste poolt</p> <p>Rahapuudusel jäid ära kindlasti väga paljud kohtumis- ja teemaõhtud, mis lugemisaastasse eriti hästi oleksid sobinud.</p>
<p>Mida oleks teie arvates pidanud lugemisaastal tegema teisiti, et see oleks</p>	<p>Lugemisaastaks valmistatud reklaam- materjalidei jõudnud raamatukogudeni. Järjehoidjad jõudsid meieni oktoobris ja neidki oli vähe. Muudest meenetest ei tea midagi. Plakat jättis soovida. (Sindi)</p>

<p>seatud eesmärgi veel paremini täitnud?</p> <p>* vaata koduleht http://lugemisaasta.ee/lugemisaasta.html</p>	<p>Üldiselt raamatukogu igapäevaelus on iga aasta lugemisaasta</p>
<p>15. Veel arvamusi, ettepanekuid:</p>	<p>Mina arvan, et ka ühe töötajaga väikeses kohas asuv külaraamatukogu juhataja tegi kõik oma üritused ja ettevõtmised 2010. aastal lähtuvalt lugemisaastast, aga pahatihti ei ole need lihtsalt nii suurejoonelised ja kõlavate nimedega, et kvalifitseeruks säravaimaks ürituseks. - Võiste</p>